

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan verojaosto
sara.kuitunen@eduskunta.fi

Dnro K2025-29
7.10.2025

Lausuntopyyntönne: Verojaosto keskiviikko 8.10.2025 klo 10.30 / HE 125/2025 vp

LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYKSESTÄ EDUSKUNNALLE LAEIKSI ELINKEINOTULON VEROTTAMISESTA ANNETUN LAIN 52 JA 52 F §:N JA VAROJEN ARVOSTAMISESTA VEROTUKSESSA ANNETUN LAIN MUUTTAMISESTA SEKÄ TU-LOVEROLAIN 33 B §:N VÄLIAIKAISESTA MUUTTAMISESTA

Suomen Asianajajat kiittää mahdollisuudesta lausua otsikon mukaisesta hallituksen esityksestä.

Yhtenä Suomen Asianajajien sääntömääräisenä tehtävänä on seurata oikeuskehitystä maassa ja lausuntoja antamalla sekä aloitteita tekemällä tarjota kokemuksensa yhteiskunnan käytettäväksi. Suomen Asianajajien oikeuspoliittisen työn lähtökohta on oikeusvaltion turvaaminen. Lausunnoissaan Suomen Asianajajat pyrkii painottamaan oikeusvaltioperiaatteen toteutumiseen, oikeusturvaan sekä oikeuden saavutettavuuteen, perus- ja ihmisoikeuksien sekä asianajajakunnan itsenäisyyden ja riippumattomuuden turvaamiseen liittyviä näkökulmia. Pyydettyä lausuntona Suomen Asianajajat esittää seuraavaa.

OSAKEVAIHDON RAHAVASTIKE

Lausunto annetaan vain rahavastikesäännöstä

Suomen Asianajajat keskittyy tässä lausunnossaan pelkästään ehdotetun osakevaihtosäännöksen rahavastiketta koskevaan muutokseen (EVL 52 f §:n 1 momentin viimeinen virke, josta käytetään lausunnossa nimitystä ”rahavastikesääntö”). Suomen Asianajajat ei lausu muista lakiehdotukseen liittyvistä seikoista, kuten hankintamenosta tai vaikutuksesta nettovarallisuuslaskentaan, sillä niitä on käsitelty kattavasti lakiluonnoksesta annetussa lausuntopalautteessa, jota on myös referoitu hallituksen esityksessä laajasti.

Takaisinsijoitusten veroneutraalisuus

Suomen Asianajajien näkökanta asiaan liittyy yrityskauppojen yhteydessä tehtäviin *takaisinsijoituksiin*, joissa tarve veroneutraalille osakevaihdolle on ilmeinen, mutta joissa säännöksen hyödynnettävyys on sen kapeasta soveltamisalasta johtuen rajoittunut. Takaisinsijoitukset toteutuvat yritysjärjestelykäytännössä siten, että uusi sijoittaja perustaa uuden yhtiön hankkimaan kohdeyhtiön osakkeet. Hankkiva uusi yhtiö ostaa osan kohdeyhtiön osakkeista kaupoilla ja takaisinsijoituksen kohteena olevista kohdeyhtiön osakkeista suoritetaan osakevaihto. Yritysjärjestelyyn liittyy usein merkittävä kohdeyhtiön liiketoiminnan rahoittaminen.

Kuvattu menettely johtaa nykyään veronmaksun aikaistumiseen myös realisotumattoman tulon (takaisinsijoituksen) osalta tai joskus monimutkaisiin ja vaiheistettuihin rakennearjestelyihin, joista Veronsaajien oikeudenvallontayksikön valituksista johtuen usein myös riidellään hallintotuomioistuimissa. Tilanne ei ole kasvavien ja investointeja tarvitsevien yritysten näkökulmasta tyydyttävä.

Ehdotetun lain rahavastikesääntö ei muuta tilannetta niin paljon kuin hallituksen esityksessä on oletettu. Yrityskaupat, joiden yhteydessä tehdään takaisinsijoituksia, liittyvät usein kohdeyhtiön liiketoiminnan kasvattamiseen ja kehittämiseen tilanteessa, jossa yritykseen tulee uusi pääomistaja, joka samalla sitouttaa vanhoja omistajia yrityksen kehittämiseen myös jatkossa. Tyypillisesti entiset omistajat samalla realisoivat osan omistuksestaan, mutta jättävät kuitenkin merkittävän osan osakeomistuksestaan realisoimatta sijoittaen sen uuteen yrityskokonaisuuteen. Aikaisemmat sijoittajat yleensä myyvät koko omistuksensa uudelle sijoittajalle irtautuen yhtiöstä.

Koska omistajat tarvitsevat kuvatussa tilanteessa rahaa veronmaksuun myös takaisinsijoitettavan omistuosuuden osalta, he tyypillisesti joutuvat myymään suuremman osuuden rakavastiketta vastaan kuin he muutoin myisivät. Tällöin osakeomistusta jää usein Suomessa asuville vähemmän tulevaa vielä suurempaa luovutusvoittoa silmällä pitäen. Omistusta usien karkaa ulkomaille tarpeettoman paljon. Toisaalta jos jatkosijoitus epäonnistuu, on veroa maksettu luovutusvoitosta, joka ei koskaan realisoitunut rahaksi.

Hallituksen puoliväliriihen kasvupaketin tavoitteet

Hallituksen puoliväliriihen kasvupaketin mukaan Suomesta pitää tehdä maa, jonne kasvuyritykset haluavat tulla kasvamaan. Suomen pitää myös olla osaavalle pääomalle houkutteleva paikka sijoituksille. Verotusta on kehitettävä sellaiseksi, että pääomat löytävät kasvua parhaalla mahdollisella tavalla tukevan kodin. Yrityskaupat, joissa yhtiön enemmistöomistus siirtyy uudelle sijoittajalle ja jossa vanhat avainhenkilöt osittaisesta osakemyynnistä huolimatta edelleen jatkavat merkittävällä omistuksella yhtiössä, ovat hallituksen kasvupaketissa tarkoitettuja tilanteita, joissa suomalaiseseen kasvuyritykseen tehdään sijoituksia. Toimiva ja joustava verotuksen lykkäysetu on tällaisissa tilanteissa selkeästi tarpeellinen siltä osin kuin osakeomistusta ei realisoida, vaan se muuttuu sijoitukseksi uudessa yrityskokonaisuudessa. Realisoituneeseen luovutusvoittoon takaisinsijoituksen veroneutraalisuudella ei tule jatkossakaan olla vaikutusta, sillä myytyjen osakkeiden osalta kyse on realisoituneen tulon verottamisesta.

Nykyinen ja ehdotettu rahavastikesääntö

Nykyinen rahavastikesääntö kuuluu seuraavasti (muutettavaksi ehdotetut kohdat kursivoitu tässä):

”Vastike saa olla myös rahaa, ei kuitenkaan enempää kuin *kymmenen prosenttia* vastikkeena annettujen osakkeiden nimellisarvosta tai nimellisarvon puuttuessa osakkeita vastaavasta osuudesta maksettua *osakepääomaa*.”

Ehdotettu rahavastikesääntö kuuluu hallituksen esityksessä seuraavasti (ehdotetut muutokset kursivoitu tässä):

”Vastike saa olla myös rahaa, ei kuitenkaan enempää kuin *50 prosenttia* vastikkeena annettujen osakkeiden nimellisarvosta tai nimellisarvon puuttuessa osakkeita vastaavasta osuudesta maksettua *omaa pääomaa*.”

Ehdotettu muutos koskee prosenttimäärää ja laskentaperustetta. Ehdotettu laskentaperusteen muutos (osakepääoman vs. oman pääoman korotus) koskee kuitenkin vain *toissijaista laskentaperustetta*, sillä ensisijaisena laskentaperusteena on ehdotuksen mukaan edelleen *vastikkeena annettavien osakkeiden yhteenlaskettu nimellisarvo*, jos hankkivan yhtiön osakkeella sellainen on. Suomessa nimellisarvoa ei usein ole, mutta joissakin maissa se on jopa pakollinen.

Rahavastikkeen järjestelykohtainen arviointi ehdotuksen keskeisenä ongelmana

Nykyisen ja myös ehdotetun rahavastikesäännön suurin hankaluus takaisinsijoitusten kannalta liittyy siihen, että rahavastiketta arvioidaan *järjestelykohtaisesti*. Tällainen kanta on otettu ratkaisussa KHO 2020:71, vaikka lain esitöistä tälle ei saada vahvistusta (HE 177/1995 vp). Rahavastike arvioitaisiin järjestelykohtaisesti nyt kyseessä olavan hallituksen esityksen perusteluiden mukaan jatkossakin, sillä tästä on perusteluissa nimellinen kirjaus.

Järjestelykohtainen arviointi tarkoittaa sitä, että yhden verovelvollisen saama kauppahinta vaikuttaa toisen verovelvollisen saaman osakevastikkeen verotukseen usein ”saastuttaen” jälkimmäisen veroneutraalisuuden. Vaikka tämä toinen verovelvollinen ei myisi osakkeita lainkaan vaan pelkästään vaihtaisi kaikki omistamansa kohdeyhtiön osakkeet hankkivan yhtiön osakkeiksi, verotuksessa tapahtuu varsin matalalla kynnyksellä luovutusvoiton realisoituminen myös vaihdettujen osakkeiden osalta. Osakkeita vaihtava verovelvollinen suorittaa tällöin veroa tulosta, joka ei realisoidu hänelle rahana, eikä hän pysty siihen vaikuttamaan muuten kuin pidättäytymällä koko yritysjärjestelystä. Se, että yksien verovelvollisten menettely näin vaikuttaa toisiin verovelvollisiin heikentää yksittäisen verovelvollisen verotuksen ennakoitavuutta, kuten jäljempänä tarkemmin kuvataan.

Osakevaihtoon liittymättömistä myydyistä osakkeista saatu kauppahinta tulkitaan osakevaihdon rahavastikkeeksi

Se, mitä osakevaihdon yhteydessä pidetään osakevaihtosäännöksen kannalta ”rahavastikkeena”, on käytännössä kohdeyhtiön kaupalla (eli muista kuin osakevaihdon) hankittavista osakkeista maksettavaa kauppahintaa. Kyse on siis siitä, että sama hankkiva yhtiö ostaa kohdeyhtiön osakkeita joiltakin osakkeenomistajilta (verollisella) kaupalla ja sen lisäksi hankkii samassa yhteydessä apporttiluovutuksen perusteella osakkeita toisilta osakkeenomistajilta osakevastiketta vastaan. Yksityisoikeudellisesti on kyse kahdesta erillisestä toimenpiteestä, jotka vain ajallisesti toteutetaan samaan aikaan ja joista sinänsä sovitaan ja on usein myös tarve sopia kokonaisuutena. Tämä eroaa esim. sulautumisen rahavastikkeesta, josta määrätään sulautumissuunnitelmassa kohdassa sulautumisvastike ja jota ainakin lähtökohtaisesti suoritetaan samassa suhteessa kaikille sulautuvan yhtiön osakkeenomistajille. Verotuksessa osakevaihdon rahavastikkeen *järjestelykohtaisen* tulkinnan vuoksi kaksi erillistä yksityisoikeudellista toimenpidettä (kauppa ja osakevaihto) kuitenkin usein niputetaan yhdeksi järjestelyksi, jolloin osakkeiden kauppahintaa pidetään osakevaihdon ”rahavastikkeena” ja sallittu rahavastikeraja helposti ylittyy.

Esimerkkejä ehdotetun rahavastikesäännön käytännön vaikutuksista

Hallituksen esityksen mukainen rahavastikesääntö ehdotetussa muodossaan tarkoittaisi mm. seuraavaa:

- Perustajaosakas, joka omistaa kohdeyrityksestä 60 % (eli alle 2/3), ei voi vaihtaa veroneutraalisti edes koko osakeomistustaan hankkivan yhtiön osakkeisiin, jos entinen sijoittaja, joka omistaa 40 %, myy osakkeensa. Verotuksen lykkäntyminen ei ole mahdollista, vaan vero realisoituu maksettavaksi heti koko osakekannasta. Näin on siitä huolimatta, että perustajaosakas ei saa lainkaan rahaa verojen maksamiseen osakkeiden kauppahinnan muodossa.
- Perustajaosakas, joka omistaa kohdeyrityksestä 70 % (eli yli 2/3), voi vaihtaa veroneutraalisti koko osakeomistuksensa hankkivan yhtiön osakkeisiin, kun entinen sijoittaja, joka omistaa 30 %, myy osakkeensa. Verotuksen lykkäntyminen on mahdollista. Perustajaosakas voi myydä enintään 3,3 %:n osuuden (eli 2/3 ylittävän osuuden) osakkeistaan kaupalla, mutta ei enempää aiheuttamatta verotuksen realisoitumista koko osakeomistukselleen.

Esimerkeissä ilmaistut tilanteet kuvaavat selkeästi, kuinka rajoittava ja sattumanvarainen ehdotettu säännös tosiasia on. Säännös mahdollistaa sen, että kohdeyrityksen osakekannan arvosta enintään 1/3 voidaan toteuttaa osakekauppana ja vähintään 2/3 tulee toteuttaa apporttiluovutuksena osakkeita vastaan, jotta säännös ylipäättään voi soveltua. Vaikka hallituksen esityksessä sallitun rahavastikkeen määrä on 50 % eli puolet hankkivan yhtiön oman pääoman korotuksesta osakevaihdon yhteydessä, tarkoittaa tämä käytännössä järjestelykohtaisessa arvioinnissa parhaissakin olosuhteissa sitä, että enintään 1/3 kohdeyrityksen kokonaisarvosta voi olla osakekaupan kohteena ja vähintään 2/3 osakkeista täytyy siirtyä osakevastiketta vastaan. Näin on sen vuoksi, että oman pääoman korotus (josta 50 % lasketaan) muodostuu vain osakevastiketta vastaan hankitusta osuudesta ($50 \% \times 2/3 = 1/3$).

Vaihtoehdot järjestelykohtaiselle tulkinnalle

Vaihtoehtona järjestelykohtaiselle tulkinnalle on *osakaskohtainen* arviointi tai *osakekohtainen* arviointi. Esim. Ruotsi sovelsi osakekohtaista tulkintaa vuonna 2002 annetussa Ruotsin korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisussa siihen saakka, kunnes koko rahavastikesäännöstä luovuttiin 2007. Myös Tanska on luopunut rahavastikesäännöstä kokonaan.

Osakaskohtaisessa arvioinnissa tarkastellaan kunkin kohdeyrityksen osakkaan saamaa osakevastiketta ja kauppahintaa kokonaisuutena kyseisen osakkaan kannalta. Osakaskohtaisen arvioinnin etuna on se, että yhden kohdeyrityksen osakkaan saama verollinen kauppahinta ei vaikuta toisen osakkaan osakevaihdon verotukseen, vaan siihen vaikuttaa pelkästään kyseisen osakkaan itsensä saama kauppahinta. Kun kauppahinta pysyisi säädetyn enimmäistajan puitteissa, osakevaihto olisi veroneutraali ja osakas saisi siltä osin verotuksen lykkäysedun. Osakekauppa olisi luonnollisesti verollinen. Osakaskohtaisessa arvioinnissa yhden osakkaan myymät osakkeet eivät siis saastuta toisen osakkaan osakevaihdon veroneutraalisuutta. Tämän voidaan katsoa kuuluvan hyvään verojärjestelmään.

Osakkaan itsensä saama kauppahinta voi tässäkin mallissa saastuttaa osakevaihdon veroneutraalisuuden, jos osakkaan saama kauppahinta ylittää sallitun enimmäismäärän. Osakaskohtaisessa tarkastelussakin voidaan tällöin esittää kysymys, miksi verojärjestelmän ylipäättään tulee määritellä enimmäismäärä verollisessa luovutuksessa (kaupassa) myytävälle osakkeille, kun mitään lopullista veroetua (verovapautta) ei synny osakevaihdoissa, vaan kyse on verotuksen lykkäysedusta siltä osin kuin osakkeita ei realisoida rahaksi. Tälle ei oikein ole tunnistettavissa verojärjestelmän systematiikasta johtuvia perusteita.

Osakekohtaisessa arvioinnissa vastiketta tarkastellaan kunkin osakkeen osalta erikseen. Tällöin edes saman verovelvollisen kaupalla luovuttamat osakkeet eivät vaikuta hänen osakevaihdolla luovuttamiensa osakkeiden veroneutraalisuuteen, jolloin verotus ei aseta rajoja sille, kuinka suuren määrän osakkeista osakas voi myydä. Osakekohtaisessa arvioinnissa kukin kohdeyhtiön osakas voi myydä haluamansa osan osakkeista verollisella kaupalla ja vaihtaa sijoittajan edellyttämän määrän osakkeita osakevaihdolla saaden näihin verotuksen lykkäytymisedun. Kauppa olisi verollinen ja osakevaihto veroneutraali. Lopullista veroetua (verovapautta) ei syntyisi. Tällainen tulkinta Ruotsissa otettiin vuonna 2002.

Selkeintä olisi kuitenkin luopua rahavastikesäännöstä kokonaan, kuten Ruotsissa ja Tanskassa on tehty. Silloin verotus ei aseta esteitä sille, miltä osin vanhat osakkeenomistajat myyvät osakkeita ja miltä osin he tekevät takaisinsijoituksen. Tällöin uusi sijoittaja voi ilman verotuksen ohjausvaikutusta määritellä sopivaksi katsotun takaisinsijoituksen määrän, joka on usein suurempi kuin nykyisin. Tällöin omistusta säilyisi enemmän Suomessa asuvien käsissä. Tämä vastaa parhaiten hallituksen puoliväliirien kasvupaketin tavoitteita.

Ehdotettuun rahavastikesääntöön liittyviä muita teknisluonteisia ongelmia

Ehdotettuun rahavastikesääntöön liittyy myös seuraavia käytännön ongelmia:

- Edellä on jo selostettu, kuinka rahavastikesäännön 50 %:n raja vastaa todellisuudessa 1/3 osuutta kohdeyrityksen kokonaisarvosta ja tämäkin on tilanne vain parhaissa olosuhteissa. Parhaat olosuhteet edellyttävät sitä, että hankkivan yhtiön sijaintivaltion kirjanpitokäytäntö sallii apporttiluovutuksena hankittavien osakkeiden kirjaamisen käypään arvoon hankkivan yhtiön kirjanpidossa. Suomessa tämä lähtökohtaisesti onnistuukin, joskin usein osakkeet halutaan kirjata oman pääoman nettoarvoon konsernin liikearvopoistojen välttämiseksi. Mutta osakevaihdossa hankkiva yhtiö voi olla myös missä tahansa EU/ETA-maassa ja jatkossa lakiehdotuksen mukaan myös missä tahansa verosopimusmaassa sijaitseva yhtiö. Koska kyse on apporttiomaisuutena hankittavasta omaisuudesta, josta edellytetään tyypillisesti tilintarkastajan lausuntoa, voi varovaisuus kirjanpidon arvostuksessa johtaa matalampaan oman pääoman korotuksen määrään, jolloin myös sallitun kauppahinnan määrä on pienempi. Kirjanpitokäytäntöjen eroavuutta eri maissa voidaan pitää hyvin sattumanvaraisena seikkana, joka kuitenkin ohjaa yrityskauppojen rakenteita ja vaikuttaa takaisinsijoitusten määrään. Apporttilausunto myös annetaan joskus kuukausia suoritettun osakevaihdon jälkeen, mikä myös huonontaa ennustettavuutta hankkivan yhtiön oman pääoman korotuksen määrästä.

- Oman pääoman korotuksen määrä on vasta *toissijainen laskentaperuste* sille, kuinka sallitun rahavastikkeen määrä lasketaan. Ehdotetun säännöksen mukaan hankkivan yhtiön antamien vastikeosakkeiden yhteenlaskettu *nimellisarvo* on *ensisijainen laskentaperuste* ja ainoastaan *nimellisarvon puuttuessa* laskentaperuste on oman pääoman korotuksen määrä. Suomessa tämä ei yleensä ole ongelma, koska Suomessa vain harvan yhtiön osakkeella on nykyään nimellisarvo ja siitäkin voidaan helposti luopua, jos sellainen on. Toisin on esimerkiksi Saksassa ja Itävallassa, joissa osakkeen tai yhtiöosuuden nimellisarvo perustuu lakiin ja on pakollinen. Suoritettaessa osakevaihto näissä maissa sijaitsevaan hankkivaan yhtiöön sallitun rahavastikkeen ja näin ollen osakekauppahinnan määrä voi siis olla vielä huomattavasti pienempi kuin suoritettaessa osakevaihto Suomeen tai muuhun maahan. Tässäkin on kyse täysin satunnaisesta seikasta ja tämän voitaneen katsoa olevan myös EU:n vapaan sijoittautumisoikeuden tai pääomien vapaan liikkuvuuden vastaista.

Rahavastikesäännön suhde EU:n yritysjärjestelydirektiiviin

Osakevaihtosäännöksen taustalla on alun perin EU:n yritysjärjestelydirektiivi vuodelta 1990 (nykyinen kodifioitu versio 2009/133/EY). Direktiivi on luonteeltaan ns. minimidirektiivi ja sen tarkoituksena on luoda vähimmäispuitteet jäsenvaltioiden rajat ylittävälle osakevaihdolle. Direktiivin rahavastikesääntö ei näin ollen luo pakottavaa sääntelyä (ns. täysharmonisointi) sen suhteen, millainen kansallisen rahavastikesäännön tulee olla, vaan se luo ainoastaan vähimmäisedellytykset sille, millainen rahavastike vähintään tulee hyväksyä. Jäsenvaltio voi siten sallia minkä tahansa rahavastikkeen, joka on vähintään direktiivissä säädetyn vähimmäisvaatimusten mukainen (10 % vaihdettujen arvopapereiden nimellisarvosta tai nimellisarvon puuttuessa kirjanpidollisesta vasta-arvosta). Direktiivi ei myöskään määrittele pakottavasti sitä, arvioidaanko mahdollista rahavastiketta järjestely-, osakas- vai osakekohtaisesti, ja lainsäätäjä ei ottanut tähän kantaa vuonna 1995 (HE 177/1995 vp). Direktiivin tarkoituksena ylipäänsä on poistaa verotuksellisia esteitä liiketaloudellisesti perustelluilta yritysjärjestelyiltä, *eikä yritysjärjestelyitä saisi estää jäsenvaltioiden verosäännöksistä johtuvilla rajoituksilla, haitoilla tai vääristymillä*. Koska direktiivi luo vain rahavastikkeen vähimmäisedellytykset, se ei estä selkeästi vapaampaa rahavastikesääntöä tai rahavastikesäännöstä luopumista kokonaan, minkä myös Ruotsin ja Tanskan esimerkit osoittavat. Se ei myöskään estä rahavastikkeen arvioimista osakas- tai osakekohtaisesti, jos rahavastikesääntö jostakin syystä halutaan säilyttää.

Suomen Asianajajien arvio ehdotetusta rahavastikesäännöstä

Ehdotettu rahavastikesääntö ei ole direktiivin tai EU-oikeuden vastainen (edes siltä osin kuin se pitää ensisijaisena laskentaperusteena vastikeosakkeiden yhteenlaskettua nimellisarvoa).

Ehdotettu säännös on kuitenkin hallituksen puoliväliriihen kasvupaketin näkökulmasta kasvua perusteettomasti rajoittava, koska se rajoittaa kasvavien yhtiöiden liiketaloudellisesti perusteltuja omistusrakenteiden muutoksia ja ohjaa sitä määrää, joka yritysjärjestelyissä voidaan takaisinsijoittaa uuteen yritysrakenneeseen. Käytännössä verolisuus pienentää suomalaisomistukseen jäävää sijoitusta ja altistaa takaisinsijoittavat osakkaat sille riskille, että he ovat maksaneet veroa omistuksesta, joka ei koskaan realisoitu rahaksi. Tällaisille rajoituksille ei ole verojärjestelmästä johtuvia perusteita, koska osakekaupalla tapahtuvista realisoinneista, josta siis saadaan rahaa, maksetaan joka tapauksessa luovutusvoittoveroa.

Myöskään se, että yhden verovelvollisen saama verotettava tulo (kauppahinta) vaikuttaa toisen verovelvollisen verotukseen, ei kuulu hyvään verojärjestelmään. Edes saman verovelvollisen osakemyynnin ei tulisi vaikuttaa tämän vaihtamien osakkeiden verotuksen lykkäytymisestään, koska kyseinen tulo ei realisoitu rahana. Vastikkeena saadut osakkeet säilyvät lisäksi Suomen verotusvallassa, jolloin ei ole erityistä perustetta estää verotuksen lykkäytymisedun myöntämistä.

On myös huomattava, että yritysjärjestelysäännöksiin liittyy erityinen veronkiertosäännös (EVL 52 h §), jolla estetään se, että yritysjärjestelysäännöksiä hyödyntämällä tavoitellaan lopullisia veroetuja. Tällaisia ovat esim. erilaiset väliluovutukset, joilla pyritään saavuttamaan joko täydellinen tai osittainen tosiasiallinen verovapaus (esim. KHO 2021:65) verotuksen lykkäytymisedun sijaan. Rahavastikesäännöllä ei ole liittymää veronkiertoon tai sen estämiseen.

Osakevaihtosäännöksen rahavastikesäännön tulisi olla hyvässä verojärjestelmässä joustava ja tukea yritysten kasvua, mikä tapahtuu saamalla yrityksiin uusia sijoittajia. Käytännössä sijoittajat ovat usein pääomasijoittajia ja sijoituksen yhtenä keskeisenä elementtinä on avainhenkilöiden sitouttaminen myös jatkossa. Hyvä verosäännös ei ohjaa yritysjärjestelyiden rakenteita tilanteessa, jossa ohjausvaikutukselle ei selkeitä verojärjestelmästä johtuvia perusteita.

Hallituksen esityksessä todetaan, että veroneutraalisuus voidaan usein saavuttaa vaiheistamalla luovutuksia. Näin välillä tapahtuu tosielämässä edellä mainittujen ongelmien välttämiseksi, mutta tätäkään ei voida pitää hyvään verojärjestelmään kuuluvana, koska se toisaalta turhaan monimutkaistaa ja viivästyttää yritysjärjestelyitä. Hyvän verojärjestelmän ei kuulu ohjata verovelvollisia tekemään monimutkaisempia järjestelyitä verosyistä. Hyvän verojärjestelmän tulee kuitenkin taata se, että yritysjärjestelyistä ei saada lopullisia veroetuja, vaan pelkästään verotuksen lykkäytymisetu.

Suomen Asianajajien ehdotus hallituksen esityksen rahavastikesääntöön

Suomen Asianajajat ehdottaa, että EVL 52 f §:n 1 momentista poistetaan kokonaan viimeinen virke, jolloin rahavastikesääntöä ei sovelleta jatkossa lainkaan. Tämä vastaa Ruotsin ja Tanskan nykyistä käytäntöä ja asettaa Suomen niiden maiden joukkoon, jossa takaisinsijoitukset kasvaviin yrityksiin voidaan tehdä joustavasti ilman käteisenä rahana realisoitumattomaan tuloon kohdistuvaa verokustannusta ja siitä aiheutuvia vääristyneitä kannustimia. Tämä on omiaan houkuttelemaan sijoituksia Suomeen. Rahavastikesäännön poistaminen on parhaiten linjassa hallituksen puoliväliriihen kasvupaketin kanssa.

Toiseksi parhaana vaihtoehtona Suomen Asianajajat pitää sitä, että hallituksen esityksen perusteluihin kirjataan maininta siitä, että osakevaihdon rahavastiketta arvioidaan *osakekohtaisesti*. Tällä päästään pitkälti samaan tulokseen kuin koko rahavastikesäännön poistamisella päästäisiin.

Kolmanneksi parhaana vaihtoehtona Suomen Asianajajat pitää sitä, että hallituksen esityksen perusteluihin kirjataan maininta siitä, että osakevaihdon rahavastiketta arvioidaan *osakaskohtaisesti*. Tällöin osakkeenomistaja voi itse vaikuttaa vaihtamiensa osakkeiden veroneutraalisuuteen, mutta yhden verovelvollisen ratkaisut eivät vaikuta toisen verovelvollisen verotukseen. Tällöinkin vastikeosakkeiden nimellisarvosta ensisijaisena laskentaperusteena sallitulle rahavastikkeelle tulee luopua.

Mikäli valtiovarainvaliokunta katsoo, että hallituksen esitykseen ei tässä yhteydessä voida tehdä muutoksia, tulisi sen kuitenkin antaa ponsi, jonka mukaa osakevaihdon rahavastikesääntöä tarkastellaan erityisesti takaisinsijoitusten näkökulmasta, kun yritysjärjestelysäännöksiä arvioidaan kokonaisuutena hallituksen puoliväliriihessä päätetyn mukaisesti.

Helsingissä 7. päivänä lokakuuta 2025

SUOMEN ASIANAJAJAT

Niko Jakobsson
Pääsihteeri

LAATI

Asianajaja Sebastian Kellas, Espoo

Suomen Asianajajien lausunnot valmistellaan oikeudellisissa asiantuntijaryhmissä, joiden toiminnassa on mukana noin 150 asianajajaa. Tämä lausunto on valmisteltu vero-oikeuden asiantuntijaryhmässä.